

Verbond(-en) met God

Liturgiesuggesties:

Opwekking 7 of Opwekking 60 of Opwekking 255

Gezang 334: 1 en 3

Psalm 119: 34

Rond doopbediening: Psalm 105: 1, 3, 5 en 24 OB

Genesis 9: 1-17

Psalm 93: 1 en 4 OB

Na verkondiging: Psalm 139: 1, 2, 8 en 9

Gezang 473: 1, 2 en 10

***

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Beschuit met muisjes. Roze muisjes als er een meisje is geboren. Blauwe muisjes voor een jongetje. Bij de geboorte en op kraambezoek: beschuit met muisjes. Of misschien wel een lekker stuk oranjekoek, zoals ze in Friesland gewoon zijn. Ds. Okke Jager vertelt ergens dat hij zijn kinderen trakteerde telkens wanneer de regenboog in de wolken stond. Dan was het feest. Voor hem en voor zijn kinderen. Want die regenboog herinnert aan de trouw van God. En dat mag je vieren. Elke keer weer. Net als bij de geboorte van een kindje. Met beschuit met muisjes, met oranjekoek of met iets lekkers. Of niet soms?

*

Feest vieren onder de regenboog. God zegt: "Mijn boog stel Ik in de wolken, opdat die tot een teken zij van het verbond tussen Mij en de aarde." (12/13)
De zondvloed is voorbij. De aarde is weer droog. Noach is met zijn vrouw en kinderen en al de dieren weer uit de ark gegaan. Het leven kan opnieuw beginnen. Een van de liedjes rond de Bijbel zingt:

"Mijn zegen krijg je mee, trek nu de wereld in.
De aarde is weer droog, er is een nieuw begin.
Woon hier en overal, de wereld is voor jou
en kijk de regenboog: Ik blijf je altijd trouw."

Als kind keek ik met blijde verbazing naar de prachtige kleuren van de regenboog. Als de zon brak op de regenwolken dan was er ineens die boog in de wolken. En ik keek ernaar met iets van verwachting en blijdschap. Veel van dat kinderlijke en dat blijde - ik proef daar iets van bij ds. Okke Jager - veel van dat kinderlijke en blijde hebben wij in het leven langzaam verloren. En toch!
Wie heeft nooit eens in opperste verbazing in de bergen gekeken naar de pracht van de regenboog? De boog in de wolken, die zich spande van de ene bergketen naar de andere? Een boog die plotseling, terwijl de zon doorbrak, alles omspande?

God, gemeente, noemt die boog hier: Míjn boog! En God belooft, dat Hij - telkens als de boog verschijnt aan de hemel - zal gedenken aan zijn verbond. Het 'natuurverschijnsel' van de regenboog wordt na de zondvloed meer dan natuur alleen. Het wordt een teken van Gods trouw. Een trouwring. Een afdruk van Gods genade en liefde voor ons mensen en voor deze aarde. God gedenkt ons. Hij blijft naar ons omzien. Alle eeuwen door blijft Hij dat doen. Dáárvan is de regenboog het teken! (Voor Martijn, voor Daan.) Voor u, voor jou en voor mij.

*

Verbond(-en) met God. Da's het thema van de verkondiging: Verbond(-en) met God. Twee punten die onze aandacht vragen:

- 1 De sluiting van dat verbond.
- 2 De inhoud, de betekenis van dat verbond.

*

Verbond(-en) met God.

ad 1. Op een drooggevalle aarde lopen acht mensen. Noach - kind van de troost, schipper naast God. En zijn vrouw. Haar naam wordt in de Bijbel niet genoemd. Achter hen: drie zonen, Sem Cham en Jafeth. En drie schoondochters. Ook hun namen zijn blijkbaar niet belangrijk. Acht mensen gered in een ark, een doods-kist. Door Gods genade ... gered. Dwars door het water van de dood. Het is een voorafbeelding van de doop, zegt ons formulier.

Waar moeten ze heen? Waar moeten ze opnieuw beginnen? Ik probeer me maar geen voorstelling te maken van hoe de aarde er ná de zondvloed zal hebben uitgezien. De allesvernietigende kracht van het water zal ongetwijfeld voor een chaos hebben gezorgd. Maar boven die chaos, boven de puinhopen van ons menselijk bestaan, staat het teken van Gods trouw. Toen en nu.

*

"Zie, Ik richt mijn verbond op met u en met uw nageslacht, en met alle levende wezens die bij u zijn: ..."

Verbond. Verbonden met God. Heel de Bijbel staat er vol van. Niet voor niets spreken we van het Oude en Nieuwe Testament, het Oude en het Nieuwe Verbond. 'Verbond' ... betekent eigenlijk dat woord 'testament'. Bij een verbond horen natuurlijk afspraken. Beloften die je aan elkaar geeft. En plichten waaraan je je gebonden weet.

Zo kunnen twee mensen of twee partijen een verbond sluiten. David en Jonathan, om een bijbels voorbeeld te noemen, sluiten een verbond. Een man en een vrouw sluiten een huwelijks-verbond voor het leven. Ook volkeren kunnen een verbond sluiten. Een volkerenbond. Een economisch verbond: Een verenigd Europa. Of een militair verbond: een NAVO of een voormalig Warschaupact.

In de Bijbel wordt niet alleen gesproken over verbonden tussen mensen, maar ook en vooral over het verbond tussen God en de mens. Dat verbond komt alleen op een heel andere manier tot stand. Als twee mensen een verbond sluiten zijn beide partijen

gelijkwaardig. Elk van beiden kan het initiatief nemen. Ze kunnen met elkaar over de voorwaarden en verplichtingen onderhandelen en die samen vaststellen.

Als God een verbond sluit is dat van een heel andere orde. De mens staat niet op hetzelfde niveau als God. Een mens kan nooit uit zichzelf het initiatief nemen tot de sluiting van een verbond met de HERE. God neemt dat initiatief! Uit pure genade. "Zie, Ik richt mijn verbond op ..." Mijn verbond. God neemt dus het initiatief. Hij stelt de voorwaarden. Hem mag je houden aan de afspraken van zijn verbond. Hem mag je houden aan wat Hij heeft beloofd. Voor eeuwig. Een eeuwig verbond.

Dat is, broeders en zusters, jongelui, iets geweldigs. God zet zijn beloften als het ware zwart op wit. Omdat het zo belangrijk is dat Hij en wij er telkens weer aan herinnerd worden. Zwart op wit. Aan de hemel staat natuurlijk méér dan zwart op wit. Alle kleuren van de regenboog. Ik vind het toch wel heel uniek. Heel wonderlijk. Genadevol. De regenboog ... teken van Gods verbond. Zijn handtekening aan de hemel. 't Is net poort een hemelse tunnel. Het is alsof God zegt: 'Ik zorg ervoor dat het leven verder gaat.' 'Bij Mij is er altijd een toekomst.' 'Een nieuwe hemel.' 'En een nieuwe aarde.'

*

Met wie, gemeente, sluit God zijn verbond? In de eerste plaats met Noach. De mens waarvan in Genesis 6 gezegd werd: "Een rechtvaardig en onberispelijk man." Een mens waar je op aan kunt. Door dik en door dun. Een mens die wandelt met God. In de taal van de Bijbel: een rechtvaardige. Iemand die zich niet in laat met de praktijken van de goddelozen, maar die bij alles wat hij doet zich afvraagt: 'Wat is hierin nu de wil van de HERE?' 'Hoe wil Hij dat ik hierin handel en wandel.'

Tsaddik en tammim. Rechtvaardig en onberispelijk. Met hem, met Noach, sluit God zijn verbond. En met zijn nageslacht. Sem en Cham en Jafeth. En allen die uit hun zaad zullen voortkomen. God maakt in hem een nieuw begin.

Wie zich herinnert dat er slechts acht mensen mee mochten in de ark realiseert zich dat uit hen een nieuw geslacht van mensen zal voortkomen. In hoofdstuk 10 worden in een lange lijst al hun nakomelingen bij name genoemd. Zij zullen de aarde bevolken. Naar Gods belofte en met Gods zegen: "Weest vruchtbaar, wordt talrijk en vervult de aarde."

Ook wij, jongelui, broeders en zusters, delen in die belofte en in die zegen. Noach is ook onze aartsvader. Sem, Cham en Jafeth horen ook tot onze familie. Wij zijn uit hún nageslacht voortgekomen. God heeft zijn verbond ook met óns gesloten. Met ons en onze kinderen.

Hij bevestigt zijn verbond van kind tot kind. Dat zal hij later doen met Abraham en met zijn nageslacht. En nog weer later met heel het volk Israël in de woestijn. En nog weer later - na Pasen en Pinksteren - dan sluit God zijn verbond met de gelovigen én hun kinderen. Zo werkt God. Zo denkt God. In de lijn van de geslachten.

Maar heel opvallend is toch wel dat hier - in Genesis 9 - God een verbond sluit niet alleen met Noach en zijn nageslacht. God sluit zijn verbond met alle levende wezens op aarde: de vogels, het vee en de wilde dieren. Met alle dieren van de aarde. Ook zij

zijn Gods bondelingen. Ook zij mogen delen in de belofte die God geeft. Welke belofte?

*

ad 2. "Dat voortaan niets dat leeft, meer door de wateren van de zondvloed zal worden uitgeroeid, en dat geen zondvloed meer wezen zal, om de aarde te verderven." (vers 11)

Dat is - zou je kunnen zeggen - het tweede, de inhoud van het verbond. Om het met eigen woorden te zeggen: God zal het leven op aarde in stand houden. Er zal geen allesvernietigende oordeelsvloed meer zijn. 'Mijn bescherming', zegt de HERE, 'zal over de aarde wezen.' 'En als je er nog aan twijfelt, kijk dan maar omhoog.' 'Zie je mijn boog, zie je de regenboog, dat is het zichtbare teken van hoop en toekomst voor de wereld.'

Zo dikwijls, broeders en zusters, jongelui, als we de regenboog zien, mogen we weten dat God zijn handen niet meer van zijn schepping aftrekt. Hij blijft ervoor zorgen, ondanks en temidden van alles wat er gebeurt. Dat is een bemoediging voor allen die zich afvragen: 'Wat is nou de zin van dit bestaan?' 'Waarom worden er nog kinderen geboren in een wereld vol geweld en oorlogsdreiging?' 'Waarom laat God dat allemaal toe, dat zinloze verknoeien en verpesten van ons aardse leefmilieu?' Genesis 9 zegt: Er is een God die de hele wereld in zijn hand houdt. Wat er ook met die wereld gebeurt ... eens zal God ingrijpen. Eens zal de aarde nieuw worden, zoals God het in den beginne heeft bedoeld.

Waar we dat aan te danken hebben? Niet aan Noach. Niet aan Sem, Cham, of Jafeth. We danken dat ingrijpen in de aarde aan de Here Jezus Christus! Aan Gods eigen Zoon die naar deze verziekte en verzondigde wereld kwam. Om die wereld, verloren in zonde en in schuld, te redden van het oordeel van God. Om de mens, die in die wereld van God een plaats had gekregen, weer met God te verzoenen.

We weten, gemeente, denk ik wel allemaal dat de regenboog ontstaat door het breken van het zonlicht op de druppels van de regen. In de taal van de Bijbel mag je zeggen: De zon van Gods geduld en zijn genade, schijnt dwars door de regenwolken van Gods oordeel. Zij breken erop stuk en kleuren de hemel in machtige tinten. O ja, we hadden het over Jezus. Eeuwen later breken op Golgotha de pijlen van Gods toorn stuk op het schild van de liefde van zijn Zoon. Zijn bloed kleurt als het ware de aarde rood. Kleur van de verzoening en de vergeving. De zon van Gods genade doorbreekt het duister van zonde en van dood. In Genesis 9, waar God zijn boog aan de wolken hangt, wordt dat al duidelijk. God schiet zijn pijlen niet meer af naar mens en dier op deze aarde. Hij is een God van genade en van vrede. Daarom neemt Hij het initiatief.

Hij zendt zijn Zoon. Hij redt - in Hem - een mensenkind dat gelooft.

Ik denk dat het allemaal opgesloten ligt in de redding van die acht mensen dwars door het water van de dood en het oordeel heen. In hen, in Noach en zijn nageslacht, is immers ook Jezus Christus aan boord van de ark. In Hem ben je gered. In Hem ben je veilig. Ook als de stormen over je leven losbreken. Ook als de dood je bedreigt. Verbond(-en) met Hem. Verbonden door een oprecht geloof.

Nieuw-testamentisch is de doop, broeders en zusters, jongelui, daarvan voor ons het teken. Verbonden met de drieënige God. Verbonden met een Vader, die vanuit de hemel je leven omringt met zijn zorg. Verbonden met Jezus Christus, die zijn leven voor je gaf tot in de dood. Verbonden met de Heilige Geest die het geloof in je hart werkt en versterkt. Verbonden met God. Heb je er wat aan in je leven? Geeft het je houvast? Heb je hoop voor de toekomst? Rondom de troon van God staat nog steeds de regenboog, lees ik in het laatste bijbelboek: Openbaring!

*

Nog even terug naar Noach. Opvallend is - we lezen het in hoofdstuk 8 - dat wanneer alle mensen en alle dieren op God bevel de ark verlaten ... Noach direct weer aan het bouwen gaat. Ik lees in vers 20: "En Noach bouwde een altaar voor de HERE, en hij nam van al het reine vee en van al het reine gevogelte en bracht brandoffers op het altaar." Een altaar bouwen. Offers brengen. God dienen. Weet u ... dat wordt voor God de aanleiding om zijn verbond met mens en dier op te richten. Het verbond met de aarde. Genoemd naar Noach: het Noachitisch verbond.

Daarom tenslotte de spits naar onszelf. Wat vraagt God nu van ons? Wat vraagt God van mensen die aan Hem zijn verbonden? God vraagt van ons, broeders en zusters, jongelui, om rechtvaardig te zijn voor Hem en onze naaste. Om te leven naar zijn orde en zijn bedoeling. Om Hem te dienen door dik en door dun. Dan ben je een echt kind van Gods verbond. Dan mag je straks met Noach en met Jezus wonen op zijn nieuwe aarde.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden, 1 september 1996

! Graag een mailtje als deze preek in een gemeente gelezen wordt. !